

Даниял кітабы — Сексен тоғызыншы бөлім

Жалған ілімдерді әшкерелеу: Адвентизмдегі «күнделіктің» тарихи зерттелуі

Jeff Pippenger

2024-02-22

Даниел кітабына арналған осы мақалалар топтамасының сексен бірінші мақаласында біз Manuscript Releases, 20-том, 17–22-беттерден алынған бір үзіндіні келтірдік; онда Уайт қарындас «күнделікті» Мәсіхтің ғибадатханасын білдіреді деген ілімді ақсақалдар Прескотт пен Дэниелске «көктен қуылып шығарылған періштелер» бергенін анық көрсетеді. Мен істегендей, ол олардың «күнделікті» туралы жалған көзқарасын нақтылап атамайды, бірақ тарихи дерек олардың ақиқат ретінде орнықтыруға тырысқаны дәл осы болғанын мейлінше айқын көрсетеді. Олар Урия Смиттің Daniel and the Revelation атты кітабының «күнделікті» туралы түсінікті қолдайтын бөліктерін қайта жазуға ұмтылды; ал Уайт қарындас бұл түсінікті Early Writings кітабының жетпіс төртінші бетінде дұрыс көзқарас ретінде атап көрсетеді.

W. W. Прескотт «The Protestant» атты мерзімді басылымды жариялап тұрды; ондағы жалғыз тақырып — «күнделікті» туралы жалған көзқарасты көтермелеу еді. Ол және Бас конференцияның президенті А. Г. Даниэллс Прескотттың жалған ілімді Адвентизмдегі ортодокстық көзқарас ретінде орнықтыруға бағытталған күш-жігерін жалғастыру үшін шайтандық найзаның ұшы болды, бірақ Эллен Уайт тірі кезінде олардың осы шайтандық талпыныстағы табысына тосқауыл қойылып отырды. 1931 жылы Даниэллс дәл Manuscript Releases-тегі үзінді жазылған жылдың өзінде (1910) өзінің Уайт апаймен «күнделікті» мәселесі жөнінде сұхбаттасқанын және оның өзін Даниэллс пен Прескотттың көзқарасы дұрыс екеніне сендіргендей болғанын хабарлады.

Бұл тарихты түсіну маңызды, өйткені қазір біз 1989 жылы келген білімнің артуын қарастыруға кірісіп отырмыз; дәл сол кезде қасиетті реформа желілері мен Даниялдың он бірінші тарауының соңғы алты аяты мөрінен ашылды. Даниялдың он бірінші тарауының қырқыншы аятының орындалуында Кеңес Одағының күйреуімен пайда болған нұрды тану үшін, “күнделікті” және “күнделікті” арқылы бейнеленген пайғамбарлық тарих дұрыс түсінілуі қажет, өйткені сол тарих Даниялдың он бірінші тарауының қырықыншыдан қырық бесінші аяттарына дейінгі бөлігінде сол тарихтың қайталануын көрсетеді. Бұл аяттар сол аяттарда мөрінен ашылатын хабардың Құдай халқының соңғы қудалануын туғызатын “шығыстан және солтүстіктен келетін хабарлар” екенін айқындайды.

Бірақ шығыстан және солтүстіктен жеткен хабарлар оны үрейлендіреді; сондықтан ол көптерді құртып, мүлде жойып жіберу үшін зор қаһармен аттанады. Ол өз сарайының шатырларын теңіздердің арасында, даңқты қасиетті тауда тігеді; бірақ ол өз ақырына жетеді, әрі оған ешкім жәрдем етпейді. Даниел 11:44, 45.

1989 жылы Кеңес Одағының күйреуі кезінде мөрі ашылған қырықыншы аяттың хабары — папалықты (солтүстіктің патшасын) «көптерді құртуға және мүлде жойып жіберуге ұлы қаһармен шығуға» итермелейтін кешкі жаңбыр хабары. «Хабарлар» — пайғамбарлық тұрғыдан алғанда, хабар.

Егер олар жіберілмесе, қалай уағыздайды? Жазылғанындай: татулық туралы Ізгі хабарды уағыздап, игі нәрселер жайлы қуанышты хабар жеткізушілердің аяқтары қандай әсем! Римдіктерге 10:15.

Кейінгі жауын туралы хабар — Құдайдың соңғы күндердегі сақшылары жеткізетін, жүзімдік туралы жырды және Мұса мен Тоқтының әнін айтатын хабар.

Таулар үстінде ізгі хабар жеткізушінің, тыныштықты жариялаушының, игілік жайлы ізгі хабар әкелушінің, құтқарылуды жариялаушының, Сионға: «Құдайың патшалық етеді!» — деушінің аяқтары қандай әсем! Сенің күзетшілерің дауыстарын көтереді; олар бір дауыспен бірге ән шырқайды; өйткені Жаратқан Ие Сионды қайта қалпына келтірген кезде, олар оны көзбе-көз көреді. Ишая 52:7, 8.

Даниял кітабының он бірінші тарауының қырық төртінші аятындағы «хабарлар» күнә адамының қаһарын қоздырады, сөйтіп папалықтың соңғы қантөгісі жүзеге асады. Бұл хабар — жуық арада келетін жексенбілік заң кезінде қатты айқайға ұласатын үшінші періштенің хабары.

«Төртінші өсиеттің міндеттілігін түсінгенше және сол жөніндегі нұрды қабылдап, көргенше ешкім де айыпталмайды. Бірақ жалған сенбі күнін мәжбүрлеп орындататын жарлық шыққанда, әрі “үшінші періштенің” зор даусы адамдарды аңға және оның бейнесіне табынудан сақтандырғанда, жалған мен ақиқаттың арасындағы шекара анық айқындалады. Сонда да әлі күнәда қала беретіндер аңның таңбасын қабылдайды». *Signs of the Times*, November 8, 1899.

Папалықты қаһарландырған, жексенбілік заң кезінде зор айқайға ұласатын «шығыс пен солтүстіктен келген хабарлар» — бұл 2001 жылғы 11 қыркүйекте басталған соңғы жаңбырдың хабары. «Қатты дауыс» деген тіркес — күшейіп келе жатқан билікті білдіретін пайғамбарлық термин.

«Осы уақытқа арналған ақиқат — үшінші періштенің хабары — біз ұлы соңғы сынаққа жақындаған сайын, барған сайын күшейе түсетін құдіретпен, яғни қатты дауыспен жариялануға тиіс». *The 1888 Materials*, 1710.

Қырық төртінші аяттағы «хабарлар» — Михаил орнынан тұрып, адамзатқа берілген сынақ мерзімі жабылардың дәл алдындағы кешкі жаңбыр хабары. Бұл 2001 жылғы 11 қыркүйекте келген сол бір кешкі жаңбыр хабарының өзі, бірақ жүз қырық төрт мың мөрленіп, содан кейін Киелі Рух өлшеусіз төгілген кезде, ол зор айқайға, немесе қатты дауысқа ұласады. Бұл — жүз қырық төрт мыңның мөрлену кезеңін белгілеген сол бір кешкі жаңбыр хабары.

Бұл — «есек» келген сәттен «арыстан» келген сәтке дейін Лаодикеялық Адвентизм ұсынып келе жатқан тыныштық пен қауіпсіздік туралы хабар арқылы қолдан жасалған кейінгі

жаңбыр туралы хабар. 2001 жылғы 11 қыркүйек пен жуықта келетін жексенбілік заңның арасындағы кезең Лаодикеялық Адвентизм үшін рухани өлім төсегін белгілейді; әрі Құдайдың үйі (Иерусалим) сотталғаннан кейін сотталатындар да сол бір қабірде өледі. Лаодикеялық Адвентизмнің өлім төсегі — есек пен арыстанның арасындағы аралық; ал олар теріске шығарып, өздерінің өліміне себеп ететін хабар — «шығыстан» (Исламның нышаны) және солтүстіктен (папалықтың нышаны) келетін «хабарлар». Бұл — үшінші періштенің хабары болып табылатын сол бір хабардың өзі.

1989 жылы ақырзаман уақытында мөрі ашылған Даниялдың он бірінші тарауының соңғы алты аяты — «тыныштық пен қауіпсіздік» деген жалған кейінгі жаңбыр хабары жарияланып жатқан кезеңде жарияланатын кейінгі жаңбырдың хабары. Кейінгі жаңбырдың сынағы алдымен Құдайдың үйіне келеді, өйткені сот сол жерден басталады, содан кейін ол Құдайдың үйінен тыс жатқан басқа отарға келеді. Осы себепті үшінші ұрпақтағы Лаодикеялық адвентизмге енгізілген «өтірікті» түсіну аса маңызды, өйткені Құдай Өз мөріні басып жатқандарға Киелі Рухын төгіп жатқан кезде, сол сәтте шындыққа деген сүйіспеншілікті қабылдамағандардың үстіне күшті адасуды да төгеді.

Жиырмасыншы ғасырдың алғашқы он бес жылы ішінде «күнделіктіге» қатысты болған дау-дамай кезінде «күнделікті» пұтқа табынушылықтың нышаны екенін білдіретін дұрыс миллериттік ұстанымды қорғаған адамдардың бірі Ф. С. Гилберт болды. Гилберт иудаизмнен келген сенуші еді және еврей тілін жетік оқып, еркін сөйлейтін. Ол Даниял кітабындағы ізашарлық ұстанымды еврей тілін түсінуіне сүйене отырып қорғады. 1910 жылы, яғни Уайт апай ондаған жылдар бойы көміліп қалатын, Дэниелс пен Прескоттың «күнделіктіге» қатысты көзқарасы Шайтанның періштелерінен шыққанын айқындайтын қолжазбаны жазған дәл сол жылы, Гилберт «күнделікті» мәселесі жөнінде Уайт апаймен жеке сұхбат өткізді.

Біз оның сұхбаты болғанын білеміз, өйткені ол бірден (келесі күні) Уайт ханыммен болған сұхбатының қысқаша мазмұнын жазып шықты. 1931 жылы А. Г. Даниэллс өзі Уайт ханыммен дәл сол жылы — 1910 жылы — «күнделікті» тақырыбы жөнінде сұхбаты болғанын мәлімдеді. Даниэллстің айтуынша, Уайт ханым оған «күнделіктінің» Мәсіхтің киелі үйдегі қызметінің нышаны екенінен басқа ешқандай қорытынды қалдырмаған. Бірақ Даниэллстің сұхбат болды деген мәлімдемесі жай ғана «өтірік» қана емес, ол күшті адасушылық туғызатын пайғамбарлықтағы «өтірік» болып табылады.

1843 және 1850 жылдардағы кестелерге қолы жете бермейтіндер үшін мынаны түсіну маңызды: 1843 жылғы кесте 1842 жылы жарияланған кезде, миллериттер әлі де екі мың үш жүз жылдық пайғамбарлықтың орындалуында тазартылуға тиіс киелі орын — жердің өзі деп сенген. Ал 1850 жылғы кестені жариялаған кезде, олар тазартылуға тиіс киелі орынның көктегі киелі орын екенін енді білген болатын. Осы себепті 1843 жылғы кестеде Құдайдың киелі орнының ЕШҚАНДАЙ бейнесі жоқ, ал 1850 жылғы кестеде Құдайдың киелі орнының бейнесі БАР. Бұл маңызды, өйткені Дэниелс Уайт ханыммен болған сұхбатында оған 1843 жылғы кестені көрсеткенін және сол кестедегі киелі орынды нұсқап көрсеткенін мәлімдеді. Бұл мүмкін емес еді, өйткені 1843 жылғы кестеде ешқандай киелі орын жоқ. Оның сұхбат

болды деген мәлімдемесі “өтірік” болды.

2009 жылы мен осы тарихты зерттеп жүргенімде, мәселенің екі жағындағы адамдардың да «күнделікті» мәселесі жөнінде Уайт ханыммен сұхбаттасқанбыз деп мәлімдейтінін білген соң, мен Ellen White Estate-ке электрондық хат жолдап, оларда 1910 жылы Уайт ханыммен болған сұхбаттар тіркелген журнал кітабына қолжетімділік бар ма деп сұрадым. Олар бұл журнал кітабының әлі де өздерінде бар екенін жауап ретінде хабарлады. Төменде менің электрондық хатым және Ellen White Estate-тің жауабы берілген.

Дүйсенбі, 19 қаңтар, 2009 жыл

Тиісті тараптардың назарына:

Уайт қарындаспен кімдердің сұхбаттасқаны және сол сұхбаттардың не туралы болғаны тіркелген журнал бар деп естідім. Мен 1910 жылы А. Г. Даниеллстің Уайт қарындаспен «күн сайынғы» мәселесі жөнінде сұхбаты болған-болмағанын растауға не теріске шығаруға тырысып жүрмін. Мұндай сұхбаттың болғаны туралы тарихи куәлік бар екенін білемін, бірақ мұны нақты тіркеген ресми журналда жазба бар ма екен деп сұрағым келеді. Сонымен қатар, маған Ф. С. Гилберттің де 1910 жылы Уайт қарындаспен «күн сайынғы» мәселесі бойынша сұхбаты болғаны айтылды, және осыны сол кезеңде оның қызметкерлері жүргізген журнал арқылы растауға бола ма, соны білгім келеді. Бәлкім, ондай журнал мүлде болмаған шығар, немесе болған күннің өзінде сіздер ондағы мәліметті жарияламайтын шығарсыздар, я болмаса ол шынында бар болса да, мен үшін оны тексеріп беру сіздердің мүмкіндіктеріңізден тыс болар. Қалай болғанда да, осыны сұрағым келді. Көрсете алатын кез келген көмегіңіз үшін зор ризашылығымды білдіремін.

Қадірлі Джефф,

Хатыңызға рақмет. Эллен Уайттың сапар бағдары туралы оның хаттарына, күнделіктеріне және жарияланған кездесулер кестесіне негізделген біршама толық мәлімет бізде бар, бірақ арнайы «жол журналы» ондай жоқ.

Сіз EGW өмірбаянының 6-томында, **The Later Elmshaven Years**, 256, 257-беттерде А G Daniells-тің Ellen White-пен болған сапары туралы оқығаныңызға күмән жоқ. Біз бұл сұхбатқа қатысты ешқандай тәуелсіз жазбаны таппадық. Бізде тек Elder Gilbert-тің 1910 жылғы 1 маусымдағы хаты бар, онда оның 6–9 маусым күндері St. Helena-да (Ellen White тұрған жерде) болу жоспары көрсетілген. Менің білуімше, растайтын құжаттаманың көлемі осы ғана.

Құдай жарылқасын—Тим Пуарье, Эллен Г. Уайт мұрағатының вице-директоры

Даниэллстің «күнделікті» тақырыбы жөнінде қандай да бір сұхбат өткізгені туралы тәуелсіз жазба жоқ, бірақ Гилберттің 1910 жылғы маусымның алтысынан тоғызына дейін оның үйінде болу ниетін білдіретін хаты бар.

Эллен Уайт мұрасы сілтеме жасайтын Уайт ханымның өмірбаянында оның немересі Даниэлстің сұхбаты мәселесіне тоқталып, Даниэлстің 1910 жылғы қолдан жасалған

сұхбатқа қатысты мәлімдемесін былайша тіркеген:

«Талқылаулардың бір сәтінде, сәл кейінірек, Елдер Дэниелс, В. К. Уайт пен К. К. Крислердің ертуімен, Эллен Уайттың өзінің **Early Writings** кітабындағы мәлімдемесінің мағынасы нақты қандай екенін тікелей өз аузынан білуді ынтамен қалап, оған барып, мәселені оның алдына қойды. Дэниелс өзімен бірге **Early Writings** пен 1843 жылғы кестені ала барды. Ол Эллен Уайттың дәл жанына отырып, оған үсті-үстіне сұрақтар қойды. Бұл сұхбат туралы оның баяндамасын В. К. Уайт растады:»

“Мен алдымен Ертедегі жазбаларда келтірілген жоғарыдағы мәлімдемені Уайт қарындасқа оқып бердім. Содан кейін мен Даниял мен Аян кітабындағы пайғамбарлықтарды түсіндіруде біздің қызметшілеріміз пайдаланатын пайғамбарлық кестемізді оның алдына жайып қойдым. Мен оның назарын кестеде бейнеленген киелі орынның суретіне, сондай-ақ 2300 жылдық кезеңге аудардым.

«Содан кейін мен одан осы мәселеге қатысты өзіне не көрсетілгенін есіне түсіре ала ма деп сұрадым. »

«Оның жауабын есіме түсірсем, ол әуелі 1844 жылғы қозғалыста болған кейбір жетекшілердің 2300 жылдық кезеңнің аяқталуына жаңа мерзімдер табуға қалай тырысқанын айтып бастады. Бұл талпыныс Иеміздің келуі үшін жаңа мерзімдерді белгілеуге бағытталған еді. Мұның өзі Адвент қозғалысында болғандардың арасында абыржу туғызып жатты.

«Осы абыржуда Жаратқан Ие оған ашып көрсетті, — деді ол, — даталарға қатысты ұстанылып әрі жарияланып келген көзқарас дұрыс болғанын, және енді ешқашан басқа бір уақыт белгіленбеуге де, басқа бір уақыт туралы хабар да болмауға тиіс екенін.»

«Содан кейін мен одан “күнделіктігі” қатысты қалған жайттар — Билеуші, әскер, “күнделіктінің” алып қойылуы және киелі орынның құлатылуы — жөнінде өзіне не ашылғанын айтып беруін өтіндім.

«Ол бұл ерекшеліктердің оған аянда уақыт мәселесі сияқты көрсетілмегенін айтты. Ол пайғамбарлықтағы сол тармақтарға түсініктеме беруге жетектелмейтін еді.

«Сұхбат менің ой-санама терең әсер қалдырды. Ол еш тартынбастан 2300 жылдық кезең туралы еркін, анық әрі ұзақ сөйлеп берді, бірақ пайғамбарлықтың басқа бөлігіне қатысты үнсіз қалды.

«Оның уақытқа қатысты еркін түсіндірмесі мен “күнделіктінің” алынып тасталуы және қасиетті орынның құлатылуы туралы үндемегенінен мен шығара алған жалғыз қорытынды — оған берілген аян уақытқа қатысты болғаны және пайғамбарлықтың басқа бөліктері жөнінде оған ешқандай түсіндірме берілмегені еді.—DF 201b, AGD мәлімдемесі, 1931 ж. 25 қыркүйек». Arthur White, Ellen G. White, 6-том, 257.

Даниэллс 1843 жылғы кестені оған көрсетіп, кестеде бейнеленбеген киелі орын туралы одан сұрағанын мәлімдеді. Сондай-ақ ол **Early Writings** кітабын алып барып, ол «күнделікті» туралы ізашарлардың түсінігін айқын құптап, кестенің Жаратқан Иенің қолымен

бағытталғанын анық мақұлдаған кезде, нені меңзегені жөнінде оны сансыз сұрақтармен қинағанын айтты. Артур Л. Уайттың, осы жорамал оқиғаға шолу жазған өмірбаяншының, әкесі болған Эллен Уайттың ұлы «күнделікті» жөніндегі Даниэллс пен Прескоттың шайтандық көзқарасын қабылдап, сұхбатта естігені туралы Даниэллстің мәлімдемесіне куәлік берді. Олар қолдан құрастырған әңгімесінде, расында, ұқыптылық танытпаған, өйткені 1843 жылғы кестеде Даниэллс нұсқай алатындай бірде-бір киелі орын бейнеленбеген.

Сұхбатта көрсетілген тағы бір жалғандық — Early Writings кітабындағы үзіндінің «уақыт белгілеуге» қарсы ескерту болғаны туралы өтірік. Дэниеллс сұраған делінетін үзінді мынадай:

«Мен 1843 жылғы кестенің Жаратқан Иенің қолымен бағытталғанын және оның өзгертілмеуге тиісті екенін көрдім; ондағы сандардың Ол қалағанындай болғанын; сондай-ақ Оның қолы кейбір сандардағы бір қателіктің үстінде болып, оны жасырып тұрғанын, сондықтан Оның қолы алынғанға дейін оны ешкім көре алмағанын көрдім.»

«Содан кейін мен “күнделіктіге” (Даниял 8:12) қатысты мынаны көрдім: “құрбандық” деген сөз адам даналығымен енгізілген, әрі ол мәтінге тиесілі емес; және Жаратқан Ие сот сағаты туралы жар салғандарға оның дұрыс түсінігін берген. 1844 жылдан бұрын, бірлік бар кезде, “күнделіктінің” дұрыс түсінігі жөнінде барлығы дерлік біріккен еді; бірақ 1844 жылдан бергі шатасу кезінде өзге көзқарастар қабылданды, соның салдарынан қараңғылық пен шатасу ілесті. 1844 жылдан бері уақыт сынақ болған жоқ, және ол енді ешқашан да сынақ болмайды». Early Writings, 74, 75.

Уайт әпкенің ұлы Уилли К. Уайт “күнделікті” туралы жалған көзқарасты қабылдады, ал оның ұлы Артур ешқашан болмаған сұхбатқа байланысты “өтірікті” мәңгі қалдыруға тырысып, Early Writings-тегі сол үзіндідегі ескертуді тек қана және тек уақыт белгілеуге қарсы ескерту ретінде көрсетуге ұмтылды. Бұл уәж 1930-жылдары ойдан шығарылды және “өтіріктің” негізгі бөліктерінің біріне айналды.

Бұл дәлелді біз келесі мақалада қарастырамыз.

«23 қыркүйекте Жаратқан Ие маған Өз халқының қалдығын қайтарып алу үшін қолын екінші рет созғанын көрсетті, әрі осы жиналу уақытында күш-жігер екі есе арттырылуға тиіс екенін білдірді. Шашырау уақытында Исраил соғылып, быт-шыт етілді; ал енді, жиналу уақытында, Құдай Өз халқын сауықтырып, жарасын таңады. Шашырау кезінде ақиқатты тарату үшін жасалған талпыныстардың әсері өте аз болды, өте аз нәрсе не мүлде ештеңе тындырмады; бірақ жиналу кезінде, Құдай Өз халқын жинау үшін қолын созған кезде, ақиқатты таратуға бағытталған күш-жігер көзделген нәтижесін береді. Барлығы осы іске біріккен және құлшынысты болуы тиіс. Мен қазір, жиналу уақытында, бізді басқару үшін мысал ретінде шашырау кезеңіне сілтеме жасаудың кез келген адам үшін ұят екенін көрдім; өйткені егер Құдай біз үшін қазір сол кезде істегенінен артық ештеңе істемесе, Исраил ешқашан жиналмас еді. Ақиқаттың қағаз бетінде жариялануы оның уағыздалуы сияқты қажет.»

“Жаратқан Ие маған 1843 жылғы кестенің Өзінің қолымен басшылыққа алынғанын, әрі оның ешбір бөлігі өзгертілмеуге тиіс екенін көрсетті; ондағы сандардың Өзі қалағандай болғанын көрсетті. Оның қолы кейбір сандардағы бір қателіктің үстінде болып, оны жасырып тұрғанын, сондықтан Оның қолы алынғанға дейін ешкімнің оны көре алмағанын көрсетті.

«Сонда мен “Күнделіктіге” қатысты мынаны көрдім: “құрбандық” деген сөзді адам даналығы қосқан, әрі ол мәтінге тиесілі емес; сондай-ақ Жаратқан Ие оның дұрыс түсінігін үкім сағаты туралы жар салғандарға берген. 1844 жылға дейін, бірлік болған кезде, дерлік бәрі “Күнделікті” туралы дұрыс көзқараста біріккен еді; ал 1844 жылдан бері, абыржу кезінде, басқа көзқарастар қабылданып, соның салдарынан қараңғылық пен абыржу ерді». Review and Herald, November 1, 1850.